

PROF. DR. ANDREJ MARTINČIČ

(★ 22. 5. 1935)

Častni član od 15. 3. 2010

Lavdacija: Alenka Gaberščik (Hladnikia 26: 47–83, november 2010)

Prof. dr. Andrej Martinčič – častni član Botaničnega društva Slovenije

Prof. dr. Andrej Martinčič je na rednem letnem občnem zboru 15. marca 2010 postal častni član Botaničnega društva Slovenije. Življenje Andreja Martinčiča je bilo in je še vedno povezano z botaniko. Že kot srednješolca ga je življenje usmerilo v biologijo. Biologija je postala način njegovega bivanja. Še kot študent se je poročil in kmalu dobil sina in hčer. Družinski člani so njegov poklic dobro občutili, saj so nemalokrat na izletih v »neznano« z njim odkrivali dragocenosti narave. Pa ne samo to – tudi meritve so bile del počitniškega programa. Kljub predanosti biologiji Tinetu tudi druga dela niso tuja. Kot gimnazijec je med počitnicami delal na žagi, kot študent pa je pomagal pri zidarskih opravilih. Eno od njegovih gradbenih del je bil bazenček pred moščansko gimnazijo. Seveda tudi vnema za gradnjo bazenčka ni bila popolnoma nebiološka, saj je bil namenjen prirodoslovnemu krožku, katerega prizadeven član je bil Tine, ki je bil tedaj gimnazijec 10. gimnazije v Ljubljani. V okviru prirodoslovnega krožka je imel tudi prva predavanja. Kot član je v Proteusu objavil poročili o insektariju in o prirodoslovni razstavi. V gimnazijskih letih je začela nastajati tudi njegova herbarijska zbirka, ki je danes del herbarija Oddelka za biologijo. Raziskovanje mu je v krvi. Že kot trileten fantič se je s prijateljico odpravil na potep in staršem naredil nemalo skrbi. Naslednji dan se je v časniku Jutro bralo: Ditka in Drejček sta jo mahnila iz Most v mesto. Njegove nadaljne raziskave so bile seveda bolj usmerjene. Na fakulteti so ga pritegnile floristične raziskave in leta 1958 je diplomiral z diplomsko nalogo Fitogeografske razmere vzhodnega dela Trnovskega gozda. Za doktorsko disertacijo je izbral mahove, ki so mu bili vseskozi najbliže. In to zares blizu, zakaj njegovi žepi so vedno polni mahov. Leta 1965 je doktoriral s tezo Elementi mahovne flore Jugoslavije ter njihova horološka in ekološka problematika. Za objavljeno disertacijo je dobil nagrado sklada Borisa Kidriča. Ukvarjal se je tako z brio-floristiko, kot tudi z brio-geografijo in briosistematiko. Rezultat tega dela so številne objave, med katerimi so najpomembnejše Katalog listnatih mahov Jugoslavije, Rdeči seznam listnatih mahov Slovenije ter Seznam listnatih mahov Slovenije. S florističnimi raziskavami mahov je sodeloval tudi pri celostnih raziskavah slovenskih pragozdov in vegetacijskih raziskavah smrekovih mrazišč v Sloveniji. Med semenkami se je posvetil rodu plahtic ter, poleg krajših zapisov, v Razpravah SAZU objavil monografski članek z naslovom: Rod *Alchemilla* v Sloveniji. Objavil je tudi več florističnih najdb. Gredo mu tudi zasluge za nov določevalni ključ praprotnic in semenk Slovenije (Mala flora Slovenije), ki je do danes izšel v štirih izdajah, leta 1969, 1984, 1999 in 2007. Obdelal je

niz družin od rožnic, metuljnic, zvončičevk do ostričevk ter večji del praprotnic. Že pred diplomo leta 1956 je postal kustos za botaniko v Prirodoslovnem muzeju Slovenije. Leta 1960 je prišel na Oddelek za biologijo, kjer je ostal do svoje upokojitve leta 1998. Leta 1969 je postal docent, leta 1975 izredni in leta 1981 redni profesor. Dvakrat je bil predstojnik Oddelka za biologijo (1969-1971, 1983-1987), v letih 1976-1977 dekan Biotehniške fakultete, v obdobju 1983-1987 pa prorektor ljubljanske univerze. Leta 1992 je prevzel vodstvo gradnje Biološkega središča. Delo je opravljal zagnano in danes se skupaj z njim veselimo, da so dolgoletne želje biologov po skupnem središču uresničene. S predmetom Geobotanika je pred 40 leti postavil temelje študiju ekologije. Bil je soustanovitelj Katedre za ekologijo in dolga leta tudi njen predstojnik. Bil je tudi prvi predsednik (1989-1994) Društva ekologov Slovenije in sodeloval pri urejanju knjige Narava Slovenije, ki jo je društvo izdalo. Svoje znanje je uspešno predajal naprej, saj je bil mentor 31 diplomantom, 6 magistrantom in 8 doktorantom. Bil je dober učitelj in se je na predavanja in vaje skrbno pripravljaval. Kot mentor je bil zahteven, strog in dosleden, kakršen je tudi do sebe. Njegove terenske vaje so bile nekaj posebnega. Bile so odlično pripravljene in so nas, študente, popeljale v popolnoma nov svet. Mnogokrat je deževalo, ampak dež ni bil nikoli ovira, da ne bi delo nemoteno potekalo naprej. Njegov korak je bil dolg in hiter in nemalokrat sem tiho ponavljala: »Če zmore profesor, bom tudi jaz!«. Posebno doživetje so bile terenske vaje na Loparju, s katerih smo biologi odhajali kot velika družina. Združila sta nas trdo delo in prisrčno druženje, pri katerem je vedno sodeloval. V tem okolju so nastajale številne »loparske« pesmi, ki se prenašajo iz generacije v generacijo. Pri prepevanju je bilo vedno slišati tudi Tineta. Ker je petje ena od njegovih ljubezni, je nekaj časa sodeloval v Biološkem oktetu. Bil pa je tudi navdušen športnik. Skozi 20 let je dvakrat tedensko igral odbojko. Njegova bibliografija obsega več kot 200 enot, ki povzemajo rezultate raziskav floristike, fitocenologije, fitogeografije in ekologije rastlin. Raziskave so potekale na skrajnih rastiščih, mraziščih, vhodih v jame, barjih in presihajočem Cerkniškem jezeru. Svoje delo je zaključil v obsežnih prispevkih o slovenskih mraziščih, skupaj z M. Piskernikom je napisal monografijo o visokih barjih v Sloveniji in v Monografiji o Cerkniškem jezeru objavil dva prispevka. Z razvojem ekologije je začel proučevati funkcionalne prilagoditve rastlin različnih rastišč. S tega področja je nastalo precej člankov, ki povzemajo ekofiziološke raziskave šotnih mahov, smreke, ajde in rastlin v presihajočih razmerah. Pisal je tudi poljudne publikacije. V sodelovanju s prof. Sušnikom in prof. Ravnikom (kot ilustratorjem) je nastal priročnik Poznate strupene rastline? Pripravil je vodnik Ekskurzije naravoslovnih krožkov. Svoja spoznanja je objavljaval tudi v reviji Proteus. Za svoje življenjsko delo je leta 2000 prejel Jesenkovo priznanje. Upokojitev zanj ni pomenila konca poklicnega dela. Njegovi prispevki so še vedno dragoceni. Od takrat je napisal kar nekaj znanstvenih člankov in dve poglavji v monografiji, sodeluje v terminološki komisiji, bil pa je tudi soorganizator simpozija Flora in vegetacija Slovenije. Raziskovalno delo še vedno zavzeto opravlja in v Herbariju preživi najbrž več časa kot kadarkoli doslej. Njegova domača delovna miza prenaša dvojna bremena. To je pač zato, ker ga je življenje poklicalo za biologa in ta poklic vestno in odgovorno opravlja. Častno članstvo v Botaničnem društvu je samo še ena od potrditev njegovega uspešnega dela. Iskrene čestitke!

Alenka Gaberščik

Povezave:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Andrej_Martin%C4%8Di%C4%8D

http://bds.biologija.org/gradiva/hladnikia/online_issue/HLADNIKIA_36-2015_03-30.pdf